

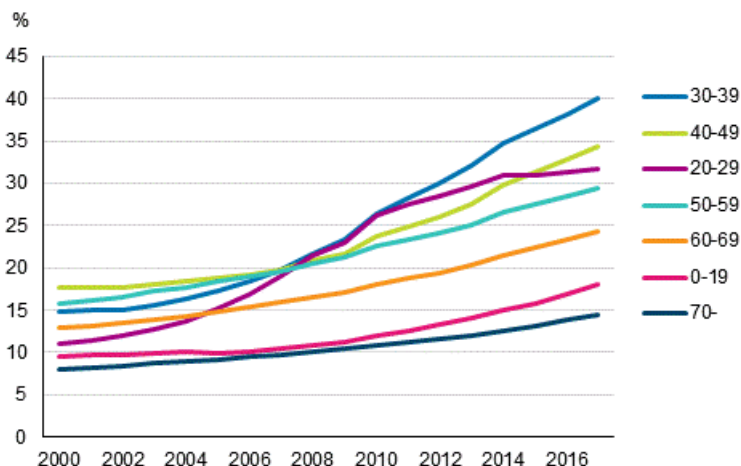
Väestörakenne 2017

Vuosikatsaus

Joka neljäs ei kuulu mihinkään uskontokuntaan

Tilastokeskuksen mukaan neljännes väestöstä ei ole minkään Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdiskunnan jäsen. Miehistä uskontokuntiin kuulumattomien osuus oli 30 prosenttia ja naisista 23 prosenttia vuonna 2017.

Uskontokuntiin kuulumattomat iän mukaan 2000–2017, prosenttia koko ikäluokasta

Uskontokuntiin kuulumattomien osuus korkein kolmekymppisillä

Suurin osuus uskontokuntiin kuulumattomia oli 30–39-vuotiaiden joukossa, 40 prosenttia ikäluokasta. Suomenkielisistä 30–39-vuotiaista kolmasosa eli 33 prosenttia oli uskontokuntiin kuulumattomia, saman ikäisistä vieraskielisistä taas 88 prosenttia.

Seuraavaksi eniten uskontokuntiin kuulumattomia oli 40–49-vuotiaissa, 34 prosenttia. Pienin osuus, 14 prosenttia, oli 70 vuotta täyttäneillä. Myös lapsilla ja nuorilla osuus oli pienempi verrattuna muuhun väestöön: 18 prosenttia 0–19-vuotiaista oli uskontokuntiin kuulumattomia.

Uskontokuntiin kuulumattomia jo 1,45 miljoonaa

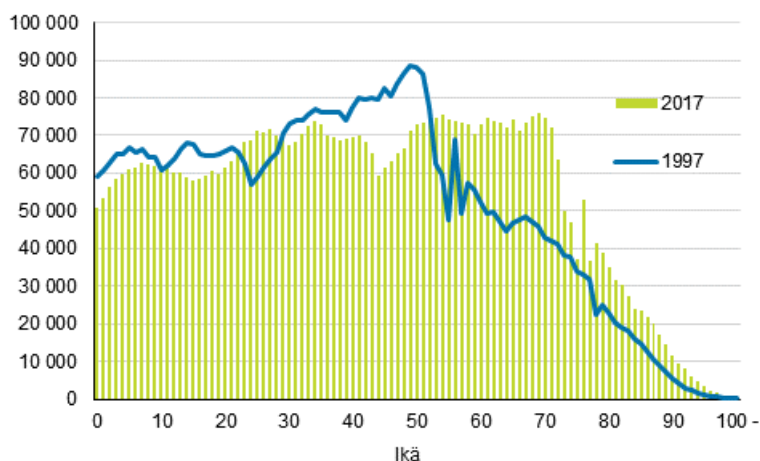
Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien henkilöiden määrä ylitti miljoonan rajan vuonna 2010. Vuoden 2017 lopussa uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien määrä oli noussut jo 1,45 miljoonaan.

Äidinkielenään suomea puhuvista 22 prosenttia ja äidinkielenään ruotsia puhuvista 17 prosenttia ei kuulunut mihinkään uskontokuntaan. Vieraskielisistä peräti 85 prosenttia ei ole minkään Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan jäsen. Varsinkaan maahanmuuttajien osalta uskontokuntatieto ei anna oikeaa kuvaa. Kaikki uskonnolliset yhdyskunnat eivät ole Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterissä eivätkä kaikki uskonnon harjoittajat liity seurakuntiin.

Maahanmuutto kasvattanut nuorten ikäluokkia

Suomen väestö on kasvanut 5,1 miljoonasta 5,5 miljoonaan eli vajaalla 400 000 hengellä viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana. Tänä aikana nuorimpien, alle 10-vuotiaiden ikäluokkien väestö on vähentynyt. Kaksikymppisten ikäluokat ovat sen sijaan kasvaneet hieman johtuen maahanmuutosta. Suurten ikäluokkien ikääntyminen näkyy siten, että 40–50-vuotiaiden määrä on vähentynyt huomattavasti, ja 60–70-vuotiaiden kasvanut.

Väestö iän mukaan vuosina 1997 ja 2017

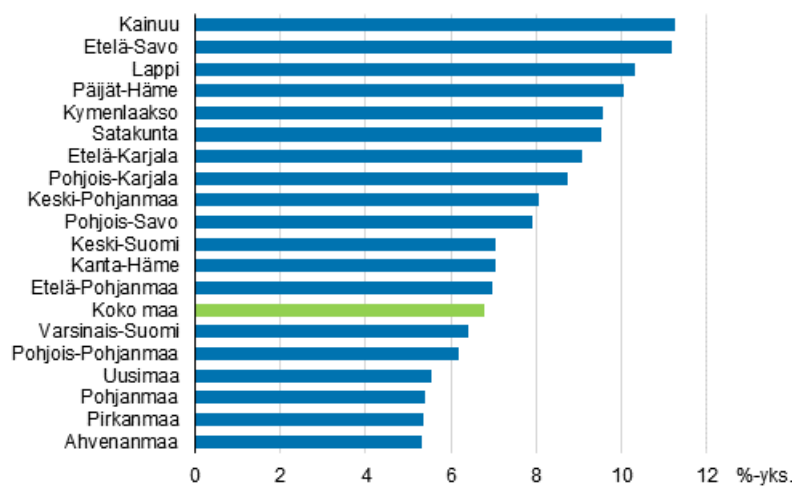

Suurin ikäluokka sekä vuonna 1997 että 2017 olivat vuonna 1948 syntyneet. Vuoden 2017 lopussa oli elossa 816 henkilöä, jotka olivat syntyneet ennen Suomen itsenäistymistä.

Joka viides suomalainen täyttänyt 65 vuotta

65 vuotta täyttäneiden osuus koko väestöstä on noussut 14,6 prosentista 21,4 prosenttiin vuosien 1997 ja 2017 välillä, eli 6,8 prosenttiyksikköä. Vähiten osuus on noussut Ahvenanmaalla, Pirkanmaalla, Pohjanmaalla ja Uudellamaalla, kussakin alle 6 prosenttiyksikköä.

65 vuotta täyttäneiden osuuden muutos maakunnassa 1997-2017, prosenttiyksikköä

Eniten 65 vuotta täyttäneiden osuus on noussut Kainuussa, Etelä-Savossa, Lapissa ja Päijät-Hämeessä, kussakin yli 10 prosenttiyksikköä. Esimerkiksi Kainuussa 65-vuotiaiden osuus koko maakunnan väestöstä nousi 15 prosentista 27 prosenttiin vuosien 1997 ja 2017 välillä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Naimisissa olevat naiset avioliiton keston ja järjestysluvun mukaan 31.12.2017.....	5
Liitetaulukko 2. 15–82 -vuotiaat naiset iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2017.....	5
Liitetaulukko 3. 15–82 -vuotiaat miehet iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2017.....	7
Liitetaulukko 4. Naiset iän, lasten määrän ja synnyttäneiden osuuden mukaan 31.12.2017.....	7
Liitetaulukko 5. Miehet iän, lasten määrän ja isien osuuden mukaan 31.12.2017.....	8

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Ruotsinkielisten ja vieraskielisten osuus väestöstä 1900–2017.....	9
Liitekuvio 2. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus 2000-2017.....	9
Laatuseloste: Väestörakenne 2017.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Naimisissa olevat naiset avioliiton keston ja järjestysluvun mukaan 31.12.2017

Avioliiton kesto	Avioliiton järjestysluku							
	Yhteensä	1	2	3	4	5	6-	Tuntematon
Yhteensä	994 855	860 656	117 168	13 073	1 651	279	83	1 945
0	26 492	19 843	5 460	971	157	38	23	-
1	25 507	19 136	5 260	921	151	33	6	-
2	25 417	19 378	5 018	840	140	30	11	-
3	24 423	18 992	4 554	720	122	28	7	-
4	24 280	18 996	4 533	624	108	13	6	-
0-4	126 119	96 345	24 825	4 076	678	142	53	-
5	27 069	21 019	5 175	758	87	20	10	-
6	25 664	20 055	4 786	695	104	18	6	-
7	25 973	20 607	4 597	657	101	10	1	-
8	25 130	19 780	4 653	604	77	15	1	-
9	25 400	20 152	4 577	591	64	15	1	-
5-9	129 236	101 613	23 788	3 305	433	78	19	-
10	23 711	18 776	4 327	535	58	13	2	-
11	21 906	17 388	3 961	500	52	4	1	-
12	21 968	17 575	3 951	381	53	7	1	-
13	21 293	16 866	3 933	443	44	6	1	-
14	18 761	15 052	3 314	345	43	5	2	-
10-14	107 639	85 657	19 486	2 204	250	35	7	-
15-19	83 969	68 025	14 206	1 533	167	13	2	23
20-24	71 207	60 501	9 721	800	64	6	1	114
25-29	66 279	58 612	7 034	480	28	3	-	122
30-34	67 917	61 326	6 095	320	13	1	-	162
35-39	72 510	66 604	5 313	209	10	-	1	373
40-44	75 491	71 505	3 537	85	5	1	-	358
45-49	78 624	76 760	1 718	30	2	-	-	114
50-54	58 039	57 097	875	23	1	-	-	43
55-59	35 367	34 937	400	5	-	-	-	25
60-64	16 542	16 408	123	2	-	-	-	9
65-69	4 219	4 184	30	-	-	-	-	5
70-	506	504	2	-	-	-	-	-
Tuntematon	1 191	578	15	1	-	-	-	597

Liitetaulukko 2. 15-82 -vuotiaat naiset iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2017

Ikä	Elävänä syntyneiden lasten lukumäärä									
	Naisia yhteensä	0	1	2	3	4	5	6	7	8-
15-82	2 225 224	756 362	356 594	647 865	316 422	97 815	27 899	9 976	4 447	7 844
15-19	143 840	143 037	741	61	1	-	-	-	-	-
20-24	159 738	144 530	10 957	3 645	520	74	12	-	-	-
25-29	172 102	118 521	27 496	19 018	5 173	1 355	387	119	22	11
30-34	170 593	69 887	36 011	42 306	15 595	4 327	1 347	614	285	221
35-39	169 737	42 985	31 406	57 946	25 291	7 374	2 388	1 004	505	838
40-44	161 943	32 543	27 170	58 272	29 356	8 998	2 876	1 060	572	1 096

Ikä	Elävänä syntyneiden lasten lukumäärä									
	Naisia yhteensä	0	1	2	3	4	5	6	7	8-
45–49	161 558	32 175	26 855	56 921	30 393	9 644	2 916	1 119	495	1 040
50–54	183 869	35 286	29 344	65 441	36 574	11 388	3 261	1 118	505	952
55–59	183 582	32 578	29 668	66 026	37 997	11 907	3 099	1 010	436	861
60–64	188 012	30 749	33 638	71 457	36 638	10 956	2 660	817	341	756
65–69	191 919	28 221	38 614	76 792	34 663	9 519	2 355	718	316	721
70–74	164 019	22 276	34 192	66 325	28 946	8 616	2 088	677	293	606
75–79	116 605	15 557	21 303	44 377	22 984	8 236	2 491	853	336	468
80–82	57 707	8 017	9 199	19 278	12 291	5 421	2 019	867	341	274

Liitetaulukko 3. 15–82 -vuotiaat miehet iän ja elävänä syntyneiden lasten määrän mukaan 31.12.2017

Ikä	Elävänä syntyneiden lasten lukumäärä									
	Miehiä yhteensä	0	1	2	3	4	5	6	7	8-
15–82	2 199 942	940 139	310 124	552 264	268 521	83 965	24 855	8 844	3 878	7 352
15–19	152 215	151 933	270	12	-	-	-	-	-	-
20–24	168 014	160 752	5 624	1 440	173	22	3	-	-	-
25–29	182 223	147 858	20 352	10 656	2 489	612	195	54	3	4
30–34	181 676	101 986	34 063	31 662	9 954	2 503	824	372	186	126
35–39	180 761	68 559	33 012	50 575	19 935	5 383	1 629	679	377	612
40–44	170 871	50 826	28 018	54 312	25 626	7 534	2 300	864	438	953
45–49	166 331	46 638	26 283	52 532	26 877	8 664	2 841	1 045	459	992
50–54	185 887	49 258	28 016	58 604	32 868	10 914	3 455	1 226	544	1 002
55–59	181 216	45 427	26 400	58 331	33 898	11 361	3 290	1 149	463	897
60–64	179 220	40 228	27 448	61 044	34 114	11 001	3 081	1 045	418	841
65–69	178 082	34 012	30 782	66 466	32 079	9 883	2 766	922	355	817
70–74	143 498	23 385	27 170	56 280	25 492	7 715	2 017	643	267	529
75–79	90 458	13 496	16 190	35 765	16 982	5 426	1 520	481	218	380
80–82	39 490	5 781	6 496	14 585	8 034	2 947	934	364	150	199

Liitetaulukko 4. Naiset iän, lasten määrän ja synnyttäneiden osuuden mukaan 31.12.2017

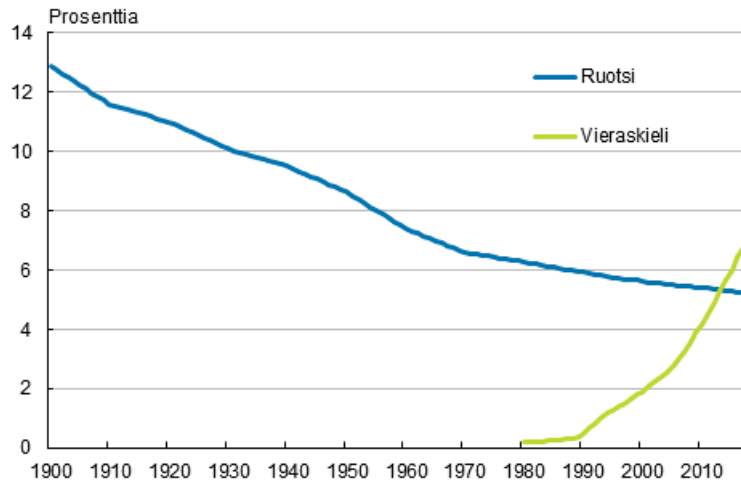
Ikä	Tiedot					
	Naisia yhteensä	Elävänä syntyneitä lapsia yhteensä	Lapsia naista kohden	Synnyttäneitä naisia yhteensä	Synnyttäneiden osuus ikäluokasta, %	Lapsia synnyttänyttä kohden
15–82	2 225 224	3 302 662	1.48	1 468 862	66.0	2.25
15–19	143 840	866	0.01	803	0.6	1.08
20–24	159 738	20 163	0.13	15 208	9.5	1.33
25–29	172 102	89 362	0.52	53 581	31.1	1.67
30–34	170 593	199 039	1.17	100 706	59.0	1.98
35–39	169 737	281 872	1.66	126 752	74.7	2.22
40–44	161 943	303 306	1.87	129 400	79.9	2.34
45–49	161 558	305 800	1.89	129 383	80.1	2.36
50–54	183 869	351 884	1.91	148 583	80.8	2.37
55–59	183 582	356 907	1.94	151 004	82.3	2.36
60–64	188 012	358 942	1.91	157 263	83.6	2.28
65–69	191 919	360 225	1.88	163 698	85.3	2.20
70–74	164 019	311 083	1.90	141 743	86.4	2.19
75–79	116 605	236 629	2.03	101 048	86.7	2.34
80–82	57 707	126 584	2.19	49 690	86.1	2.55

Liitetaulukko 5. Miehet iän, lasten määrän ja isien osuuden mukaan 31.12.2017

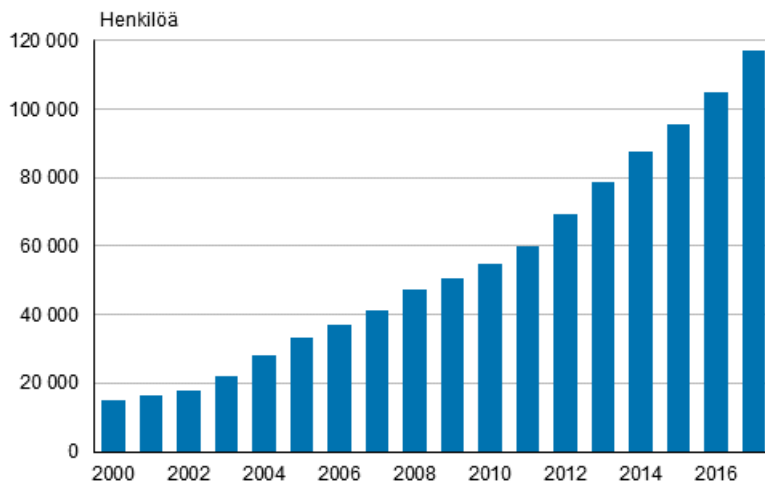
Ikä	Tiedot					
	Miehiä yhteensä	Elävänä syntyneitä lapsia yhteensä	Lapsia miestä kohden	Miehiä, joilla lapsia yhteensä	Lapsia saaneiden osuus ikäluokasta, %	Lapsia isää kohden
15–82	2 199 942	2 835 199	1.29	1 259 803	57.3	2.25
15–19	152 215	294	0.00	282	0.2	1.04
20–24	168 014	9 126	0.05	7 262	4.3	1.26
25–29	182 223	52 931	0.29	34 365	18.9	1.54
30–34	181 676	145 990	0.80	79 690	43.9	1.83
35–39	180 761	235 927	1.31	112 202	62.1	2.10
40–44	170 871	272 764	1.60	120 045	70.3	2.27
45–49	166 331	280 295	1.69	119 693	72.0	2.34
50–54	185 887	326 278	1.76	136 629	73.5	2.39
55–59	181 216	326 078	1.80	135 789	74.9	2.40
60–64	179 220	329 294	1.84	138 992	77.6	2.37
65–69	178 082	330 035	1.85	144 070	80.9	2.29
70–74	143 498	268 430	1.87	120 113	83.7	2.23
75–79	90 458	176 348	1.95	76 962	85.1	2.29
80–82	39 490	81 409	2.06	33 709	85.4	2.42

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Ruotsinkielisten ja vieraskielisten osuus väestöstä 1900–2017

Liitekuvio 2. Suomen kansalaiset, joilla kaksoiskansalaisuus 2000-2017

Laatuseloste: Väestörakenne 2017

1. Tilastotietojen relevanssi

Väestörakennetilasto kuvaa Suomessa vuoden viimeisenä päivänä asunutta väestöä.

Väestörekisterikeskus ja maistraatit pitävät yllä Suomen väestötietojärjestelmää. Suomen viimeinen henkikirjoitus tehtiin 1.1.1989. Sen jälkeen väestötietojärjestelmää on päivitetty muutosilmoituksin. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päättyneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan tammikuun viimeiseen päivään asti. Väestörekisterikeskus toimittaa Tilastokeskukselle helmikuun alussa vuodenvaihteen väestön tiedot.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-954-18).

Käsitteet

Asuinpaikalla tarkoitetaan sen asunnon sijaintia, jossa henkilö oli kirjoilla vuoden viimeisenä päivänä. Nykyinen kotikuntalaki antaa henkilölle mahdollisuuden vapaasti valita vakinaisen asuinpaikkansa. Esim. opiskelijat voivat halutessaan olla kirjoilla opiskelu-paikkakunnallaan. Myös asunnottomat kuuluvat kunnassa vakinaisesti asuvaan väestöön.

Henkilöllä voi vakinaisen asuinpaikan lisäksi olla tilapäinen asuinpaikka asunnossa, jossa hän ilmoituksensa mukaan asuu tilapäisesti vähintään kolme kuukautta. Tilastot tehdään vain vakinaisen asuinpaikan mukaan. Tieto henkilön asuinpaikasta on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. Tieto on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Kansalaisuus on yksilön ja valtion välinen lainsäädännöllinen side, joka määrittää yksilön aseman valtiossa ja jolla määritetään yksilön ja valtion välisiä keskeisiä oikeuksia ja velvollisuuksia (Kansalaisuuslaki, 359/2003). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut.

Kansalaisuusluokituksessa käytetään ISO 3166 -standardia.

Keskiväkiluku on vuoden alun ja vuoden lopun väestömäärän aritmeettinen keskiarvo.

Kieli tallennetaan väestötietojärjestelmään samalla kun vanhemmat ilmoittavat syntyneelle lapselle nimen ja uskontokunnan. Kieli säilyy samana, ellei sitä erikseen muuteta. Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon kieleksi ja uskonnoksi äidin kieli ja uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmäntynyt ilmoituksen saavuttua. Kielitieto voi muuttua kaksikielisten perheiden lapsilla, joille saatetaan merkitä väestötietojärjestelmään kieleksi isän kieli.

Vuoden 2012 Väestötietojärjestelmän luotettavuustutkimuksessa noin 9 000 työikäiseltä henkilöltä kysyttiin, onko heidän väestötietojärjestelmään merkitty äidinkieltensä oikea. Tieto oli oikein 99,7 prosentilla vastanneista.

Väestörekisterikeskus on siirtynyt kielikoodauksessa vuoden 1999 aikana ISO 639 -standardiin. Tilastokeskus on saanut vuodesta 1999 lähtien Väestörekisterikeskukselta kielet valmiiksi koodattuina (ISO 639-1) ja koodaamattomat kielet selväkielisinä. Selväkielisistä kielten nimistä löytyi paljon koodaantuvia kieliä hieman väärin kirjoitettuna tai ruotsinkielellä. Näille kielille on annettu Tilastokeskuksessa koodi. Aikaisempina vuosina Tilastokeskus on koodannut kaikki vieraat kielet selväkielisistä nimistä ja antanut koodin kielelle, jos sillä on Suomessa ollut noin 15 puhujaa.

Siviilisäätyluokitus on seuraava:

- naimaton
- naimisissa
- eronnut
- leski
- rekisteröidyssä parisuhteessa
- eronnut rekisteröidystä parisuhteesta
- leski rekisteröidyn parisuhteen jälkeen

Vuonna 2017 oli väestötietojärjestelmässä 70 500 henkeä ilman tietoa siviilisäädystä. He olivat maahanmuuttajia, joiden siviilisäätystä ei ole pystytty varmentamaan. Tilastoja varten heistä lapsettomat henkilöt koodattiin naimattomiksi ja jos henkilöllä oli lapsia, hänen puuttuva siviilisäätynsä muutettiin eronneeksi.

Syntymämaa määräytyy sen mukaan, mikä on ollut henkilön äidin vakituinen kotimaa henkilön syntymähetkellä. Syntymämaa on yleisimmin syntymäajankohdan valtiorakenteen mukainen. Siten esimerkiksi ennen Viron itsenäistymistä syntyneillä virolaisilla maahanmuuttajilla syntymämaa on yleisimmin Neuvostoliitto. Samoin Suomen luovuttamilla alueilla syntyneiden syntymämaa on Suomi, vaikka alue ei enää kuulu Suomelle.

Henkilön syntymävaltioksi voidaan joissain tapauksissa korjata nykyisen valtiorakenteen mukainen syntymämaa. Tämä edellyttää henkilön omaa aktiivisuutta ja ilmoitusta maistraatissa. Syntymämaan koodauksessa käytetään ISO 3166 -standardia.

Syntyperä ja taustamaa

Tilastokeskus on vuoden 2012 aikana ottanut käyttöön uuden syntyperä-luokituksen. Samantyyppinen luokitus on jo käytössä muissa Pohjoismaissa. Syntyperä ja taustamaa määräytyvät henkilön vanhempien syntymävaltiotiedon perusteella. Syntyperä-luokituksen avulla on helposti eriteltävissä ulkomailla ja Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset henkilöt.

Väestörekisterikeskuksen Väestötietojärjestelmään ei ole viety ennen vuotta 1964 kuolleiden henkilöiden tietoja. Suomen väestössä on vajaat 900 000 Suomessa syntyneitä henkilöä, joiden kummankaan vanhempien syntymävaltiota ei tiedetä, koska näiden henkilöiden vanhemmat ovat kuolleet ennen Väestötietojärjestelmän perustamista. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, on päätelty olevan suomalaistaustaisia, mikäli he puhuvat äidinkielenään kotimaista kieltä (suomi, ruotsi, saame). Suomalaistaustaisia ovat myös kaikki ne henkilöt, joilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa. Kaikilla suomalaistaustaisilla henkilöillä taustamaa on Suomi.

Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa Väestötietojärjestelmässä. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden ja äidinkieltään vieraskielisten henkilöiden on päätelty olevan ulkomaistaustaisia samoin kuin vuonna 1970 tai sen jälkeen Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole Väestötietojärjestelmässä tietoa.

Mikäli henkilön molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on taustamaa ensisijaisesti biologisen äidin syntymävaltio. Jos henkilöllä on vain tieto ulkomailla syntyneestä isästä, on taustamaa isän syntymävaltio. Jos kummankaan vanhemman syntymävaltiosta ei ole tietoa, on taustamaa ulkomailla syntyneiden henkilöiden osalta henkilön oma syntymävaltio. Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden vanhemmista ei ole tietoa, ja joiden on päätelty olevan ulkomaalaistaustaisia, taustamaa on tuntematon.

Ulkomailla adoptoitujen lasten osalta ottovanhemmat rinnastetaan biologisiksi vanhemmiksi. Näin ollen katsotaan, että Suomessa syntyneiden henkilöiden ulkomailta adoptoima lapsi on suomalaistaustainen ja taustamaa on siten Suomi.

Taajama on rakennustihentymä, jossa on vähintään 200 asukasta. Rajauksen perustana on edellisen vuoden lopun väestötieto. Taajamat määritellään ja rajataan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa paikkatietomenetelmin, joissa käytetään Tilastokeskuksen 250m x 250m–ruutuaineiston rakennus- ja väestötietoja. Määrittelyssä tarkastellaan rakennuksia sisältävien ruutujen ja niiden naapuriruutujen väestömäärää sekä rakennusten määrää ja niiden kerrosalaa. Määrittelyssä syntyneistä yhtenäisistä rakennustihentymistä valitaan ne, joissa on vähintään 200 asukasta.

Tilastollinen kuntaryhmitys on Tilastokeskuksessa kehitetty luokitus, joka korvaa kuntien tilastoinnin kaupunkeihin ja muihin kuntiin. Luokitus on ollut käytössä vuodesta 1989 lähtien. Tämä luokitus erottelee kuntia kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden mukaan paremmin kuin hallinnollinen jako kaupunkeihin ja muihin kuntiin.

Kuntaryhmityksessä kunnat ryhmitellään taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kolmeen luokkaan:

1. Kaupunkimaiset kunnat
2. Taajaan asutut kunnat
3. Maaseutumaiset kunnat

Kaupunkimaisiin kuntiin luetaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.

Taajaan asuttuja kuntia ovat puolestaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000, mutta alle 15 000.

Maaseutumaisiin kuntiin kuuluvat ne kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 sekä ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Luokitus on päivitetty vuoden 2016 taajamarajatietojen pohjalta.

Uskonnollisen yhdyskunnan tieto saadaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä. Lapselle ilmoitetaan väestötietojärjestelmään nimenannon yhteydessä uskontokunta. Tieto pysyy samana, ellei sitä erikseen ilmoittamalla muuteta.

Uusi Uskonnonvapauslaki (453/2003) astui voimaan 1.8.2003. Uusi laki mahdollisti henkilön kuulumisen useampaan uskonnolliseen yhdyskuntaan samanaikaisesti kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Siirtymäaika päättyi 1.8.2006, jonka jälkeen uskonnolliset yhdyskunnat päättävät itse, voivatko niiden jäsenet kuulua myös muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin. Mikäli henkilö on useamman kuin yhden uskonnollisen yhdyskunnan jäsen, on henkilö Tilastokeskuksen uskonnollisten yhdyskuntien tilastossa mukana sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärässä, johon hän on ensiksi liittynyt. Tällaiset henkilöt puuttuvat sen uskonnollisen yhdyskunnan jäsenmäärästä, johon he ovat liittyneet ollessaan jo jonkin muun uskonnollisen yhdyskunnan jäsen.

Uskontokuntatilastot tehdään vain Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin merkittyihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvista henkilöistä. Uskonnollisen yhdyskunnan voi Suomessa perustaa vähintään 20 täysi-ikäistä henkilöä (uskonnonvapauslaki 453/2003).

Niille vuoden lopulla syntyneille vauvoille, joille ei tammikuun aikana ole ilmoitettu väestötietojärjestelmään nimeä, kieltä ja uskontoa, viedään vuodenvaihteen tilastoon uskonnoksi äidin uskonto. Seuraavan vuoden tilastossa tieto on täsmäntynyt ilmoituksen saavuttua.

Ulkomaalaisten osalta uskontokuntatieto ei anna oikeaa kuvaa. Kaikki heidän uskonnolliset yhdyskuntansa eivät ole Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterissä eivätkä kaikki uskonnon harjoittajat liity seurakuntiin. Vuoden 2017 lopussa Suomessa asuvista vieraskielisistä henkilöistä 85 prosenttia ei väestötietojärjestelmän mukaan kuulunut mihinkään rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan.

Uskontokuntatieto on erittäin arkaluonteiseksi määritelty tieto. Maakunnittain ja kunnittain voidaan julkistaa vain vähintään 20 tapausta sisältäviä uskontokuntia.

Väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla.

Ulkomaalaisella on kotipaikka Suomessa, jos hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestämaan tai on kestänyt vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tulee mukaan viralliseen väkilukuun ja muihin Tilastokeskuksen tilastoihin vain, jos hänelle on myönteisen oleskelulupapäätöksen lisäksi myönnetty henkilötunnus ja kotikunta. Henkilö ei päädy tilastoihin, jos henkilötunnus ja/tai kotikunta puuttuu. Julkisuudessa esiintynyt termi ”kuntapaikka” ei ole sama asia kuin kotikunta. Turvapaikanhakijat, joille ei ole myönnetty oleskelulupaa tai joiden hakemusprosessi on kesken, eivät ole mukana Tilastokeskuksen tilastoissa.

Suomessa asuvat vieraan valtion lähetystöön, kaupalliseen edustustoon tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvat henkilöt sekä näiden perheenjäsenet ja henkilökohtainen palveluskunta eivät kuulu maassa asuvaan väestöön, elleivät ole Suomen kansalaisia. Sen sijaan Suomen ulkomailla olevien lähetystöjen ja kaupallisten edustustojen suomalainen henkilökunta sekä YK:n rauhanturvajoukoissa palvelevat luetaan maassa asuvaan väestöön.

Maahan tulleen Suomen kansalaisen on ilmoitettava yli kolmen kuukauden oleskelustaan maistraatille, joka päivittää tiedot väestötietojärjestelmään (laki 661/2009). Ulkomaalaisen maahantulo edellyttää, että hänellä on voimassa oleva vaadittava viisumi, oleskelulupa taikka työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jollei hän ole EU:n tai ETA:n kansalainen tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu (ulkomaalaislaki 301/2004). EU:n tai ETA:n kansalainen voi oleskella maassa kolme kuukautta ilman erityistä lupaa, minkä jälkeen hänen maassa oleskeluunsa tarvitsee perusteita ja maistraattiin rekisteröitymistä. Maistraatti tallentaa sille ilmoitetut ulkomaan kansalaista koskevat kotipaikkatiedot väestötietojärjestelmään, jos henkilö saa Suomesta kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytyneen kotikunnan ja siellä olevan vakinaisen asuinpaikan.

Perustellusta pyynnöstä ulkomaan kansalaisen tiedot voidaan tallentaa myös lyhyen oleskelun jälkeen, jos hänellä esim. on kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka Suomessa ja tallentaminen on tarpeen työskentelyyn tai vastaavaan olosuhteeseen liittyvien oikeuksien toteutumisen vuoksi (laki 661/2009). Väestömuutostilastossa henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan maahanmuutoksi, vain jos väestötietojärjestelmään on tehty merkintä, että hän on saanut vakinaisen asuinpaikan Suomesta.

Maasta muuttavien on tehtävä itsestään muuttoilmoitus kuten maan sisällä muuttavienkin (lait 661/2009, 201/1994). Maasta muuttaneiksi katsotaan henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Poikkeuksen muodostavat Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (kotikuntalaki 201/1994). Pohjoismaiden välisen sopimuksen mukaan tilapäistä oleskelua, joka kestää alle kuusi kuukautta ei pidetä muuttona (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

Kun henkilö muuttaa Pohjoismaasta toiseen, hänen on ilmoitettava muutostaan tulovaltion paikalliselle rekisteriviranomaiselle, joka päättää rekisteröidäänkö henkilö tulovaltiossa asuvaksi. Tulovaltion rekisteriviranomainen ilmoittaa päätöksestään kyseiselle henkilölle ja lähtövaltion rekisteriviranomaiselle. Lähtövaltion väestörekisterissä maastamuuttopäiväksi merkitään se päivä, jona henkilö on otettu tulomaan paikalliseen väestörekisteriin (kotikuntalaki 201/1994, asetus ja valtiosopimus 96/2006).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Väestöaineisto on kokonaisaineisto. Siinä on väestötietojärjestelmästä poimittu koko Suomen maassa asuva väestö.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Voidaan olettaa, ettei Suomessa ole merkittäviä määriä esim. yli vuoden kestäviä jaksoja ’pimeää’ työtä tekeviä henkilöitä, joille palkka maksetaan käteisellä. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestömuutosilmoituksin. Näiden oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2012 tutkimuksessa vastanneista 98,9 prosentilla tieto oli oikein. Tutkimuksen kato oli 16,9 prosenttia. Kadon osalta osoitteet pyrittiin tarkistamaan muista lähteistä. Katoon kuuluvista henkilöistä 92,3 prosentilla osoite pystyttiin toteamaan oikeaksi, 5,9 prosentilla vääräksi ja 1,8 prosentilla tietoa ei voitu tarkistaa. Jos oletetaan kaikkien kadossa olleiden tarkistamatta jääneiden tiedot vääriksi, olisi lopullinen oikeiden osoitteiden osuus 98,1 prosenttia.

Kunnittaisiin väestötilastoihin virheelliset osoitteet vaikuttavat vain, jos väärä osoite on toisessa kunnassa kuin oikea osoite. Vääristä osoitteista vain osa on väärässä kunnassa

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Väestörekisterikeskus poistaa heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

Väestötietojärjestelmästä saadusta vuoden 2017 lopun väestöaineistosta on selvitysten jälkeen poistettu todennäköisesti ulkomaille muuttaneina 8 262 henkilöä. Nämä henkilöt ovat ulkomaiden kansalaisia, joiden osoite on tuntematon ja jotka eivät ole vuosien 2015–2016 välisenä aikana saaneet palkkatuloa, pääomatuloa, yrittäjätuloa, työttömyystukea, eläketuloa, toimeentulotukea tai sairausvakuutuksen korvauksia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastokeskus päivää vuodenvaihteen väestön vuoden viimeiselle päivälle. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väkiluvuista ennen yhdistymistä on kuitenkin tarvittaessa saatavilla.

Kunnittaisia ennakkollisia väestötietoja on saatavilla kuukausittain:

[Väestön ennakkotilasto](#)

[Väestön ennakkotilaston tietokantataulukot](#)

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmalla aluejaolla Tilastokeskuksen ilmaisessa tietopalvelussa internetissä:

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä mm. kunnan osa-alueittain: <http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoteen 1998 asti vuodenvaihteen kunnittaiset väestötilastot tehtiin vuoden viimeisen päivän aluejaon mukaan. Vuodesta 1999 lähtien on käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Laskettaessa kunnan väestömäärän muutosta on muutos laskettu yhdistyneiden kuntien kohdalla huomioiden yhdistyvien kuntien aikaisemmat väkiluvut.

Taulukoitaessa väestöllisiä alueellisia aikasarjoja voidaan taulukot tehdä joko kunkin vuoden aluejaon mukaan tai päivittäen aluejakoa takautuvasti viimeisen vuoden tilastoja vastaavaksi. Taulukoissa ilmoitetaan aina mitä aluejaotusta on käytetty.

Väestötietoja on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1865 lähtien on julkaistu seurakunnittaisia väestömääriä ja vuodesta 1880 kunnittaisia väestömääriä. Papiston kymmenvuotistauluista on saatavilla väestön ikä-, siviilisäätö- ja kielitietoja seurakunnittain vuoteen 1940 asti. Kunnittain nämä tiedot ovat

vuodesta 1950 kymmenvuosittain väestölaskentoihin perustuen. Vuosittain kunnittaisia väestön ikätietoja sekä siviilisäätö- ja kielitietoja on saatavissa vuodesta 1970 alkaen.

Sähköisessä muodossa kunnittaisia väestötietoja on saatavilla vuosittain vuodesta 1972 lähtien:

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/?tablelist=true

Väestötilastoja vuosilta 1750–2000 on digitoitu pdf-muotoon Kansalliskirjaston Doria-palveluun:

[Väestörakenne- ja väestömuutokset-julkaisuja Doriassa.](#)

[Väestölaskenta-julkaisuja Doriassa.](#)

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa pohjatietona väestön osalta käytetään väestötilaston aineistoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen.

Lisätietoja

Marja-Liisa Helminen 029 551 3273

Markus Rapo 029 551 3238

Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

info@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Väestörakenne 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5379 (pdf)